



Een bonte verzameling Zen-juwelen.

Het geluk van de zwemmende melkkoe

Tekst en Fotografie: Berend Masselink

Uit Japan is het houden van koi's, fraai gekleurde karpers, naar Europa en ook ons land overgewaaid. Voor menig vijverbezitter is dit inmiddels een ware *way of life* geworden. Berend Masselink bezocht een bijzonder koi-evenement en viel daar van de ene verbazing in de andere.

Koi's in alle kleuren en variëteiten, duizenden bezoekers en een lekker zonnetje: er valt weinig te klagen op de driedaagse Holland Koi Show dat zijn tentenkamp heeft opgetrokken in de kasteeltuinen van Arcen. Dit Limburgse dorp kleurt Japans tijdens dit evenement met 150 stands. Zo zijn er Kobudo zwaardvechters, slagwerkers van Tataka, een Bonsaishow, stands met tuinbeelden uit het land van de rijzende zon en een Duitstalige Japanner die voor een euro je naam in Japanse letters schildert. Bovendien geeft Jan van de Kroon om 13.00 uur een lezing met als thema 'Japan, wat speelt zich daar allemaal af?'

De karper als kunst

Alles draait hier om de Nishikigoi, de Japanse kweekkarper die koi wordt genoemd. De karper kent al heel lang kleurverschillen, maar tweehonderd jaar geleden begonnen Japanse rijstboeren in de prefectuur Niigata met het gericht kweken van kleurvarianten. Zo ontstonden diverse koi-variëteiten die zich onderscheiden kleur, kleurpatroon en onderlinge verhoudingen. Van alle verschillende variëteiten krijgen de Kohaku, Showa en Sanke – samen ook wel Go-Sanke genoemd en alledrie voorzien van de kleuren rood, wit en zwart – de meeste aandacht. De mooiste exemplaren mochten vroeger aan de keizer van Japan worden getoond, een grote eer en de Go-Sanke stonden dan ook hoog in aanzien. Het kweken van een mooi

exemplaar werd dan ook tot kunst verheven en tot op de dag van vandaag kan niemand tippen aan de in Japanse mudponds gekweekte koi.

Etalagevissen blijven thuis

Buiten de wedstrijd zijn er in Arcen niet veel zogenaamde 'etalagevissen' aanwezig. "De meeste koihouders en -handelaren laten hun beste vissen liever thuis dan ze op de show aan drie dagen stress bloot te stellen," legt Fred Stork, de pr-man van de Nishikigoi Vereniging Nederland (NVN), uit. "De vissen worden er nooit mooier van en bovendien loopt een koi al snel een ziekte of parasiet op wanneer hij niet onder optimale omstandigheden leeft. Vaak hebben ze dagen nodig om weer bij te komen." Dat is ook de reden dat Stork adviseert om geen koi te kopen op de beursdagen. "Je kunt je hier beter komen oriënteren, contacten leggen en vervolgens de vissen bij de winkel of de handelaar kopen." De NVN begroet en adviseert niet alleen een flink deel van de 4500 leden op haar stand, maar is tevens organisator van de Holland Koi Show in Arcen. Een vereniging zonder winsttoegmerk is in deze sector onmisbaar, ook op dagen als deze. De koiwereld kent zo zijn bandieten, al lopen er op de Koidagen niet veel rond, en er bestaat een grote groep van gewillige en onwetende consumenten.

Verslaafd aan vissen

Bezint eer ge begint, luidt het credo bij het nemen van huisdieren – en

dat gaat ook op voor de koi. Want de verslaving ligt op de loer bij de bakken met koikarpertjes in Arcen; zeker bij de continu naar onzichtbaar voedsel happende kleintjes. Koi worden immers vrienden waar je aan gehecht raakt, die je individueel herkent aan hun kleurpatronen en eigen karakter. De eigenaar vertroetelt zijn vissen dan ook. Eerst wordt de vijver prachtig ingericht en daarna het water in orde gebracht. Dat wil zeggen het voorzien van de juiste zuurgraad, het perfecte zuurstofgehalte, een stabiele hardheid en pompen, filters en algendodend UV-licht die ammoniak en nitriet snel afbreken – koi houden is vooral een kwestie van watermanagement. Als 'manager' schep je door middel van uitgebalanceerde waarden en de juiste mineralen en voedingsstoffen het ideale klimaat voor de vissen. Die moeten daarna in zekere zin gaan blozen van gezondheid en levensgeluk uitstralen. Wie daar in slaagt, mag iets van het geluk van deze Zen-juwelen op zichzelf laten neerdalen.

Koi EHBO

Een serieuze koiwijver kost al snel een paar duizend euro – en dan zwemt er nog geen vis in rond. Dat lijkt in Arcen niets uit te maken. De echte liefhebber geeft het geld gewoon uit aan zijn 'kinderen', zij het wel doelbewust. "De crisis lijkt weinig greep te krijgen op de koiwereld," zegt 'koidokter' Rob Heijmans. "De aanschaf van een dure vis wordt wellicht

Koimasseur

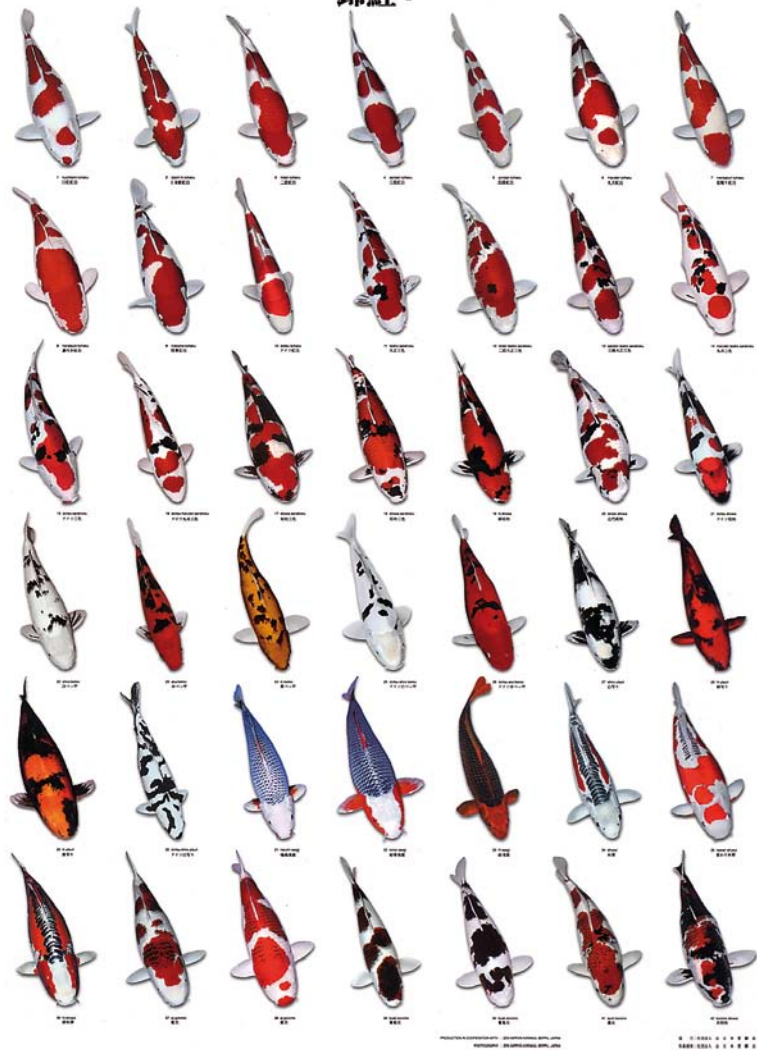
In Arcen is ook koimasseur Paul Souren aanwezig. Hij trekt veel publiek als hij zijn op drukpuntmassage gebaseerde technieken toepast op enkele koikarpers. Souren draait de vis op zijn rug en masseert deze achter de kieuwen. Het publiek aarzelt. Moeten we dit echt serieus nemen?

De koimasseur krijgt het voordeel van de twijfel. De in traditioneel Japans 'vechtenuue' gestoken Limburger heeft immers recht van spreken. Waar het bijna onmogelijk is om de kunst van de koikweek van de Japanners af te kijken – het klimaat en de bodem zijn anders, de taal vormt een barrière en ze zijn niet happig op pottenkijkers – kreeg hij op jonge leeftijd al toegang tot een schat aan informatie. De ontmoeting met de bekende Japanse koikweker Shinji, evenals Souren ook een beoefenaar van vechtsporten, leidde tot een hechte vriendschap. En een inwijding en verdieping in de Japanse cultuur die gebaseerd is op traditie, ritueel en eer. Na het overlijden van zijn vriend ontving Souren uit handen van de familie Shinji's kwekerslogboek vol geheimen en groen licht om hiermee aan de slag te gaan.

Souren staat in Arcen met een arsenaal aan producten van Shinji Koi Products, die geheel in de geest van zijn leermeester zijn vervaardigd. Dus geen chemische pepmiddelen of kleurvoer, maar wel bacterieboosters, opstarters en claymixen. Ook presenteert hij de primeur van zijn eerste boek (Boek 1: De Basis) uit een serie van vijf over het koihouden.

Daarin vergelijkt hij de koivijver en de vissen met de bonsaiboom. "Europeanen kijken meestal alleen naar de buitenkant en richten zich bij problemen te vaak op symptoombestrijding. Maar om van de buitenkant te kunnen genieten, moeten we de binnenkant leren begrijpen – net zoals bij de bonsaiboom. Daar is elke ziekte terug te voeren naar de basis in de pot. Bij de koi is het net zo. Een zieke vis duidt op een probleem in de basis, het water. Als je zo redeneert, kun je vrijwel elk probleem op een natuurlijke wijze oplossen."

KOI 錦鯉



Alle kleurvariëteiten zijn nauwkeurig beschreven.

uitgesteld, maar op voer en medicatie wordt zeker niet bezuinigd." Hij kan het weten, want Heijmans is dagelijks door heel Nederland op pad om eerste hulp te bieden bij getroffen koiijvers. Het spreekt voor zich dat er bij problemen zoals de uitbraak van ziekte in het paradijsje – en eens komt het daar van – alles aan wordt gedaan om Paradise Lost te voorkomen. De kostbare Showa die al dagen geen brokken meer eet, een Tancho met een zweer op de huid en een dikke buik, of erger nog: de apocalyptische aanblik van drijvende witte buiken in het vijverwater. Het leidt tot wanhopige eigenaren die met de handen in het haar zitten en

soms zelfs in huilen uitbarsten. Voor duizenden euro's aan vissen dood. De eerste aanblik van de vijver geeft meestal al een indicatie. Na de eerste diagnose volgt een wateranalyse van de belangrijkste parameters. Dan blijkt bijvoorbeeld dat er teveel is gevoerd waardoor het nitrietgehalte te hoog op is gelopen of dat er een uitbraak van parasieten of virussen is geweest. Soms geeft de vis aan de buitenkant niets prijs en moet het röntgenapparaat uitsluitel bieden.

Mister M.

Vrijwilligers van de NVN houden dan ook streng toezicht op de drommen mensen die langs de bekkens met

wedstrijdvisseren schuifelen. De visseren filmen en op foto vastleggen is toegestaan zo leren de borden op de bekkens ons, maar het is verboden om met de handen in het water te komen – ziektes voorkomen is beter dan genezen. Vissenfoto's die boven de bekkens hangen vermelden de behaalde prijs. De Grand Champion A titel in Arcen gaat deze dag naar Danny's Koi Café. De kohaku met de naam 'Dream Fujiko' van eigenaar Mr. M krijgt zeven van de elf stemmen van de internationale juryleden die voor hun beoordeling op lichaamsbouw (40%), huidkwaliteit (20%), patroon (20%) en algemene verschijning (20%) letten. Wie Mister M is? Niemand die het weet, maar dat het een rijke man is die niet bekend wil worden lijkt wel duidelijk. Mr. M gaat ook nog eens met de Supreme Champion prijs aan de haal. Ditmaal met 'Diabolo', de bekende sanke size 7. In een eerdere wedstrijd in Haselt probeerde Danny de Schrijver 'Dream Fujiko' al naar de overwinning te pushen, maar helaas bleef toen het 'rood' van de kohaku wat achter op het ideale plaatje. "Nu was het toevoegen van meer 'colorfood' voldoende voor het laatste beetje extra kleurschittering. Helaas was Diabolo vandaag wat gelig van kleur," zegt Danny berustend.

Kohaku van 16.000 euro

Op stand nummer 6 en 7 worden vissen verkocht met kortingen van tien tot soms 25 procent. "We staan hier echter niet primair om te verkopen", verduidelijkt Joop Pluim van Koicentre Tiel. Samen met directeur Joachim Luisman staat hij voor het negende jaar op de beurs vanwege de klantenbinding. "Het is belangrijker dat we hier ons gezicht laten zien en afspraken maken voor onze zaak in Tiel." De verkoopprijzen van de vissen staan nergens duidelijk aangegeven. "Wat een Showa kost? Dat ligt er een beetje aan van welke kweker. Maar van Sagai of Momotaro doet een eenjarige vis ongeveer € 300 en een tweejarige € 495. De duurste die we dit jaar hadden was een kohaku

van Yamatoya van € 16.000." Over de duurste vissen kom je hier niet veel te weten omdat de angst voor diefstal er tegenwoordig goed in zit. "In Engeland en België is het onder dieven al een rage om via internet en Google Earth bepaalde vissen te traceren en deze vervolgens te stelen. Vandaar dat iedereen een stuk voorzichtiger is geworden als het om prijzen gaat."

Hoeveel geld er in Nederland in de koiwereld omgaat, weet niemand. Het zal de koihouder worst wezen. Hij koestert zijn vissen, brengt het water liefdevol in biologisch evenwicht en zoekt rust in eigen vijver. Meditatie in plaats van medicatie. Moet je natuurlijk wel een beetje geluk hebben dat je vissen gezond blijven. **V**

Oude liefde in een ander jasje

In de stand van Interkoi Arendonk staat naast eigenaar Luc Borgmans een voor veel karpervissers bekend gezicht. Rini Groothuis heeft zijn hengels jaren geleden al aan de wilgen gehangen en de fameuze karpervisser van weleer, hij is onder meer auteur van een klassieker als Het Grote Karperboek, maakt nu furore in de koiwereld. Met zijn vraagbaak 'Vraag het Rini' op internet en artikelen over koi in de magazines, gaat de kenner op de oude voet verder. Zij het dat Groothuis nu kenner is van de gekleurde kweekvariant in plaats van de sportvis *Cyprinus carpio*.

Het kweken van een goed exemplaar is tot kunst verheven.

